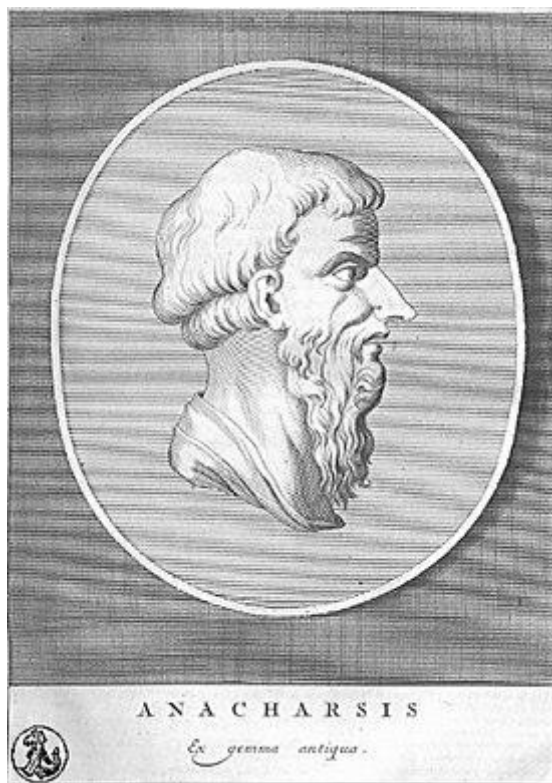

ANAXAPΣEIZ - АНАХАРСИС

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D1%85%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%81>

Анахарсис

Дата рождения [VII век до н. э.](#)

Место рождения [Скифия](#)

Дата смерти [VI век до н. э.](#)

Место смерти [Гилея, Скифия^{\[1\]}](#)

Род деятельности [философ](#), [политик](#)

Период [Античная философия](#)

Основные [этика](#), [политика](#), [науки](#) о

интересы [жизни](#), [логика](#),

Анахарсис (от [скиф](#). Ἀνάχαρσις «неранимый», *ana* (без) + *hvar* (ранить); ок. 614 — после 559 гг. до н. э.) — [скиф сакского](#) происхождения^[2], сын царя [Гнура](#), брат царя [Савлия](#) и Кадуита. Прибыл во времена [Солона](#) в [Афины](#), где встречался с самим Солоном^[3] и с другим знатным скифом Токсаром (другое написание — [Токсарис](#)), который был известен в Афинах как врач и мудрец, позже путешествовал по другим греческим городам. [Диодор Сицилийский](#) и [Диоген Лаэртский](#) указывают, что он вместе с другими мудрецами посещал [лидийского](#) царя [Крёза](#), которого персы считали советником по [Скифии](#).

Анахарсис прославился как мудрец, философ и сторонник умеренности во всём, его причисляли к [семи мудрецам](#) и ему приписывались многие разумные изречения и изобретения. Существует более 50 изречений Анахарсиса на разные темы: размышления о поведении людей; о взаимоотношениях между людьми; о защите собственного достоинства; о зависти; о значении языка; о мореплавании; о гимнастике; о политике и общественном устройстве; о вине и вреде пьянства и т. д. Известно десять «кинических» писем Анахарсиса: к лидийскому царю Крёзу (два), афинянам, Солону, тирану Гиппарху, Медоку, Аннону, царскому сыну, Терею — жестокому правителю Фракии, Фразилоху. Эти письма, носящие имя Анахарсиса, по мнению ученых, датируются III—I вв. до н. э. и примыкают к традиции, которая идеализировала «природные», «варварские» народы и была наполнена острым социальным содержанием под влиянием [кинизма](#). По легенде, Анахарсис изобрел [якорь](#), усовершенствованные гончарный круг и парус.

После возвращения в Скифию он, по сведениям [Геродота](#), был убит собственным братом за совершение иноземного религиозного обряда. По поводу смерти Анахарсиса Геродот сообщает (IV, 76-78):

Анахарсис повидал много стран и выказал там свою великую мудрость. На обратном пути в скифские пределы ему пришлось, плывя через [Геллеспонт](#), пристать к [Кизику](#). Кизикенцы в это время как раз торжественно справляли праздник Матери Богов. Анахарсис дал богине такой обет: если он возвратится домой здоровым и невредимым, то принесет ей жертву по обряду, какой он видел у кизикенцев, и учредит в её честь всенощное празднество. Вернувшись в Скифию, Анахарсис тайно отправился в так называемую Гилею (эта местность лежит у Ахиллесова ристалища и вся покрыта густым лесом разной породы деревьев; низовья Днепра или Дона). Так вот, Анахарсис отправился туда и совершил полностью обряд празднества, как ему пришлось видеть в Кизике. При этом Анахарсис навесил на себя маленькие изображения богини и бил в тимпаны (медные тарелки). Какой-то скиф подглядел за совершением этих обрядов и донёс царю Савлию. Царь сам прибыл на место и, как только увидел, что Анахарсис справляет этот праздник, убил его стрелой из лука. И поныне ещё скифы на вопрос об Анахарсисе отвечают, что не знают его, и это потому, что он побывал в [Элладе](#) и перенял чужеземные обычаи.

Анахарсис обычно рассматривается исследователями как реальная историческая фигура. Хотя существует несколько версий о причинах его убийства, включая опасения скифского правителя за свой царский титул или торговые разногласия, существование Анахарсиса и его насильственная смерть не вызывают больших сомнений. Имя Анахарсиса было известно в древнегреческой литературе ещё до Геродота, сохранились свидетельства о его поездках. Надпись из [Ольвии](#) середины VI века до н. э. (посвящение Аполлону Борею, сделанное Анаперром, сыном Анахирса (sic), сколотом, греч. "Ἀναγέρρης Ἀναχυρσῶ Σκ[ο]λότῃ[ς] Ἀπ[ό]λλωνι Βορέῃ μὲλι πατρ[ῶιον ἀνέθηκεν"]), возможно, даже сделана сыном Анахарсиса. Сомнительно, что в настолько отдаленных и мало связанных между собой областях, как Ольвия и Пелопоннес, возникли бы новеллы об одном и том же человеке, если бы тот был вымышленным.

В конце XVII века в храме московского Новоспасского монастыря мастер [Фёдор Зубов](#) создал по сторонам лестницы, ведущей ко входу, роспись, на которой вместе с [Платоном](#), [Аристотелем](#), [Плутархом](#), [Солоном](#), [Клавдием Птолемеем](#), [Иродионом](#), [Гомером](#) и мифическим [Орфеем](#) был изображён Анахарсис. Замысел росписи состоял в том, чтобы представить античных философов и поэтов, которые встречали прихожан, предшественниками христианства.

Имя Анахарсис принял французский философ и революционер [Жан-Батист Клоотс](#).

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%AC%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%B9%CF%82>

Ο **Ἀνάχαρσις** ήταν [Σκύθης](#) ηγεμόνας και σοφός του [6ου αιώνα π.Χ.](#), γιος του Γνούρου, θαυμαστής του ελληνικού πολιτισμού επηρεασμένος από την μητέρα του, [ελληνικής](#) καταγωγής.

Η ζωή του

Το [589 π.Χ.](#) πήγε στην [Αθήνα](#) επί [Σόλωνα](#), του οποίου έγινε φίλος. Όταν επέστρεψε στην πατρίδα του επιχείρησε να εισαγάγει τον ελληνικό πολιτισμό, ως και την λατρεία της θεάς [Δήμητρας](#). Δολοφονήθηκε από τον αδερφό του με ένα τόξο, ο οποίος για να δικαιολογηθεί είπε ότι ο Ἀνάχαρσις ήθελε να εισάγει στη [Σκυθία](#) τα [Ελευσίνια Μυστήρια](#). Δεν έχει διασωθεί κανένα συγγραφικό του έργο. Λέγεται ότι είχε γράψει ένα

έργο που σύγκρινε τους νόμους των Σκυθών με τους νόμους των Ελλήνων, καθώς κι ένα ακόμη για την τέχνη του πολέμου. Έγινε γνωστός για την απλότητα του τρόπου ζωής του και για τις ακριβείς παρατηρήσεις του επάνω στα έθιμα και τα μορφώματα των Ελλήνων. Όταν κάποτε ένας, ονόματι Αττικός, τον κορόϊδευε για την Σκυθική καταγωγή του, σε απάντηση ο Ανάχαρσις του είπε το γνωστό:

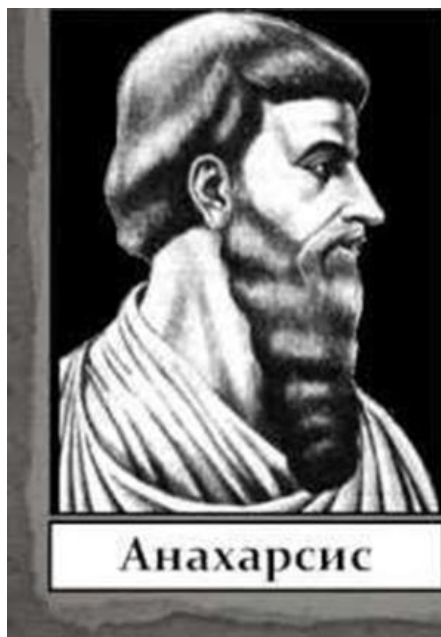
"Ἐμοὶ μὲν ἡ πατρίς ὄνειδος, σὺ δὲ τῇ πατρίδι·", δηλαδή: "Ἐμένα μεν ἡ πατρίδα μου με ντροπιάζει, ενώ εσύ (με τον τρόπο σου αυτό) ντροπιάζεις την πατρίδα σου".

Ο Ανάχαρσις του Λουκιανού

Ήταν ο πρώτος μέτοικος που έλαβε δικαιώματα Αθηναίου πολίτη. Ο [Λουκιανός](#) έγραψε δύο διαλόγους για τον Ανάχαρση, τον [Ανάχαρσιν](#) και τον *Σκύθην*,

Το διήγημα του Ζαν-Ζακ Μπαρτελεμύ

Ο Γάλλος αρχαιοδίφης του 18ου αιώνα [Ζαν-Ζακ Μπαρτελεμύ](#) έγραψε ένα τετράτομο μυθιστορηματικό έργο σχετικά με έναν απόγονο του Ανάχαρση ο οποίος πραγματοποίησε παρόμοια περιήγηση στην αρχαία Ελλάδα. Ο Ανάχαρσις είχε πεί και την σοφή φράση: "Πολέμιον ανθρώποις αυτοί εαυτοίς." Πού σημαίνει: "Ο εχθρός του ανθρώπου είναι ο ίδιος ο εαυτός του."

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%AC%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%B9%CF%82_%CE%AE_%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%AF_%CE%B3%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83%CE%AF%CF%89%CE%BD

Ο *Ανάχαρσις* είναι έργο του συγγραφέα [Λουκιανού](#) κατά τον 2ο αιώνα μ.Χ., το οποίο βασίζεται στην ιστορία του [Σκύθη](#) ηγεμόνα [Ανάχαρσι](#) ο οποίος έζησε τον 6ο αιώνα π.Χ. και ταξίδεψε στις πόλεις της [αρχαίας Ελλάδας](#). Στο διήγημά του ο Λουκιανός τον παρουσιάζει να συζητά με τον νομοθέτη [Σόλωνα](#) που δίδει στον Ανάχαρσι πληροφορίες για τις τότε επικρατούσες αντιλήψεις στην [αρχαία Αθήνα](#) σχετικά με τη σημασία της

αγωγής του πολίτη σε μια ευνομούμενη πόλη, ιδιαίτερα δε περί των γυμναστικών ασκήσεων των νέων.

Ανάχαρσις ή Περί γυμνασίων

«Οὐκοῦν διὰ βραχέων προακοῦσαι χρή σε ἅ περὶ πόλεως καὶ πολιτῶν ἡμῖν δοκεῖ. Πόλιν γὰρ ἡμεῖς οὐ τὰ οἰκοδομήματα ἡγούμεθα εἶναι, οἷον τείχη καὶ ἱερὰ καὶ νεωσοίκους, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥσπερ σῶμά τι ἐδραῖον καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν εἰς ὑποδοχὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν πολιτευομένων, τὸ δὲ πᾶν κῦρος ἐν τοῖς πολίταις τιθέμεθα· τούτους γὰρ εἶναι τοὺς ἀναπληροῦντας καὶ διατάττοντας καὶ ἐπιτελοῦντας ἕκαστα καὶ φυλάττοντας, οἷόν τι ἐν ἡμῖν ἐκάστῳ ἐστὶν ἡ ψυχὴ. Τοῦτο δὴ τοίνυν κατανοήσαντες ἐπιμελούμεθα μὲν, ὡς ὀρθῶς, καὶ τοῦ σώματος τῆς πόλεως, κατακοσμοῦντες αὐτὸ ὡς κάλλιστον ἡμῖν εἶη, ἔνδοθεν τε οἰκοδομήμασιν κατεσκευασμένον καὶ ταῖς ἔκτοσθεν ταύταις περιβολαῖς εἰς τὸ ἀσφαλέστατον πεφραγμένον. μάλιστα δὲ καὶ ἐξ ἅπαντος τοῦτο προνοοῦμεν, ὅπως οἱ πολῖται ἀγαθοὶ μὲν τὰς ψυχὰς, ἰσχυροὶ δὲ τὰ σώματα γίγνοιτο· τοὺς γὰρ τοιούτους σφίσι τε αὐτοῖς καλῶς χρῆσθαι ἐν εἰρήνῃ συμπολιτευομένους καὶ ἐκ πολέμου σώσειν τὴν πόλιν καὶ ἐλευθέραν καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξειν».

Λουκιανός, Ανάχαρσις ή Περί γυμναστηρίων § 20 -19

«Πρέπει λοιπόν να ακούσεις πρώτα εν συντομία τις απόψεις μας για την πόλη και τους πολίτες. Πόλη εμείς δεν θεωρούμε τα οικοδομήματα, όπως για παράδειγμα τα τείχη, τα ιερὰ και τους νεώσοικους.^[1] Αυτά αποτελούν ένα είδος σώματος, σταθερού και ακινήτου, για να δέχονται και να προστατεύουν τους πολίτες.^[2] Όλο το βάρος το δίνουμε στους πολίτες, γιατί αυτοί είναι που γεμίζουν την πόλη, σχεδιάζουν και εκτελούν το κάθε τι και την προστατεύουν, όπως περίπου δηλαδή είναι για καθέναν από μας η ψυχή. Έχοντας λοιπόν αυτό κατά νου, φροντίζουμε, καθώς βλέπεις, και για το σώμα της πόλης, στολίζοντάς το όσο καλύτερα μπορούμε, όχι μόνο εφοδιάζοντάς την από μέσα με οικοδομήματα αλλά και περιφράζοντάς την απ' έξω με τείχη για μεγαλύτερη ασφάλεια. Κυρίως όμως και πάνω απ' όλα φροντίζουμε για το πώς θα γίνουν οι πολίτες ενάρετοι στην ψυχή και δυνατοί στο σώμα, γιατί πιστεύουμε ότι τέτοιοι άνθρωποι, συμμετέχοντας στον πολιτικό βίο, και καλή χρήση του εαυτού τους θα κάνουν σε καιρό ειρήνης και την πόλη θα σώσουν από τον πόλεμο και θα την κρατήσουν ελεύθερη και ευτυχισμένη».

Θέμα διαλόγου

Το κύριο θέμα του διαλόγου είναι ο τρόπος διαπαιδαγώγησης των νέων και ιδιαίτερα ο αθλητισμός. Για τον ξένο Σκύθη όλες αυτές οι ασχολίες, που ήταν άγνωστες στον λαό του, φαντάζουν άσκοπες και γελοίες. Ο Ανάχαρσις ασκεί την κριτική του με τον τρόπο ενός κυνικού φιλοσόφου. Αμφισβητεί τον συγκεκριμένο τρόπο ζωής και οι παρατηρήσεις του γελοιοποιούν την ενασχόληση με τον αθλητισμό. Ξεναγείται από τον Σόλωνα στο γυμναστήριο Λύκειο κοντά στο σημερινό Ζάππειο και βλέπουν του νέους που γυμνάζονται ανενόχλητοι μέσα στη λαύρα του καλοκαιρινού μεσημεριού. Ο Ανάχαρσις δεν μπορεί να υποφέρει τον ήλιο και προτού καθίσουν σε σκιερό μέρος ο Σόλων

παρατηρεί: «Αυτοί οι μάταιοι κόποι, Ανάχαρσι, οι συνεχείς ανακυβιστήσεις στη λάσπη και οι υπαίθριες ταλαιπωρίες στην άμμο μάς εξασφαλίζουν τις άμυνες απέναντι στα βέλη του ήλιου και δεν χρειαζόμαστε πια καπέλο, που να εμποδίζει τις ακτίνες να φτάνουν στα κεφάλια μας».

